

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2015/197

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-4132
Naslov projekta	Zgodovina upravnih meja in mejnosti: Slovensko-hrvaška meja 1800-1991
Vodja projekta	21670 Marko Zajc
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	10854
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	07.2011 - 06.2014
Nosilna raziskovalna organizacija	501 Inštitut za novejšo zgodovino
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	507 Inštitut za narodnostna vprašanja 581 Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 HUMANISTIKA 6.01 Zgodovinopisje
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	6 Humanistične vede 6.01 Zgodovina in arheologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

2. Povzetek raziskovalnega projekta¹

SLO

Meja med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško je 1. maja 2004 postala zunanja meja EU, 21. decembra 2007 pa je dobila status schengenske meje. Hrvaška je v EU vstopila 1. junija 2013. Mejo danes obremenjuje več spornih točk, ki jih ne moremo razumeti brez poznavanje zgodovinskega razvoja. V javnosti in delu raziskovalne sfere na Hrvaškem in v Sloveniji prevladujejo trije pogledi, ki so v metodološkem

avne meje v Kraljevini SHS/Jugoslaviji so odstopala od deželnih meja v habsburški monarhiji (primer Kastva in Medžimurja – Zdenko Čepič, Marko Zajc). Druga svetovna vojna in konsolidacija meja po njej pa je začrtala republiško mejo s Hrvaško, ki jo je nasledila Republika Slovenija (Bojan Godeša, Nevenka Troha).

Premiki meja. Upravne in politične meje so se večkrat premikale v geografskem prostoru: premiki brez človeške intervencije (npr.: reka spremeni tok), premiki zaradi sprememb »globalnih« dejavnikov (velike državne reorganizacije), premiki zaradi »lokalnih« dejavnikov. Premike meja, za katere je odgovorna narava sta raziskovala Filip Čuček in Damir Josipovič. Prvi je na osnovi izvirnega arhivskega gradiva preučil vpliv mejnih rek (Drava, Sotla) na premike meja ter reakcijo oblasti in lokalnega prebivalstva. Damir Josipovič pa je na osnovi naravne geografije analiziral tok reke Dragonje in opozoril na vlogo naravnih ločnic pri načrtovanju (novih) meja v severni Istri. Meja SV od Metlike je še vedno razčlenjena in nepraktičnega zaradi dejstva, da so v 18. stoletju za razmejitev med Kranjsko in Vojno krajino (Žumberak) habsburški geometri vzeli za osnovo meje med zemljišči. Zanimiv primer premika meje, ki ga lahko spremljamo skozi 20. stoletje je območje Marindola (Marko Zajc, Bojan Godeša). Premike meja po letu 1945 sta izdatno preučila Aleš Gabrič in Zdenko Čepič. Primerjava meje med Dravsko in Savsko banovino iz leta 1941 in mejo med LR Slovenijo in LR Hrvaško iz prvega povojnega desetletja, ki jo je 1955 naredila Geodetska uprava Slovenije, je pokazala, da je bila po vojni meja spremenjena na osmih mestih.

Dva vidika mejnosti (dodatnih atributov meja):

Pravni in upravni vidik. Upravne enote so nujne za funkcioniranje moderne države. Meje med upravnimi enotami pomembno sooblikujejo življenje prebivalstva – določajo kje in kako posameznik stopa v odnos do oblasti. Temu vprašanju sta se najbolj poglobljeno posvetila Aleš Gabrič in Zdenko Čepič. Meje med jugoslovanskimi republikami niso bile zabeležene niti v posebnih zakonih, niti ni bilo o tem vprašanju podrobneje zapisano v ustavah. Ustava FLRJ iz 1946 je v 12. členu določila: »Razmejitev ozemlja ljudskih republik izvršuje Ljudska skupščina FLRJ. Meje ljudske republike se ne morejo spreminjati brez njene privolitve«. Takšno stanje je omogočalo nedoslednosti na terenu, ki jih je socialistična oblast sicer nasledila od prejšnjih državnih tvorb, vendar jih hi reševala, ampak še bolj zapletala. Vsekakor pa je bila pomanjkljivost ustavne ureditve že v tem, da ni bilo jasno, kako naj bi zvezna in republiške skupščine dajale soglasja na spremembo meja, če ta uradno sploh ni bila določena. S tem vidikom za obdobje habsburške monarhije se je na tem projektu ukvarjal Janez Cvirn, ki je umrl pred zaključkom projekta (7. avgusta 2013). Njegovo delo je analiziralo razmerje med deželnimi zakonodajami in centralno oblastjo na Dunaju glede deželnih/državnih meja. Pomen katastra za genezo slovensko-hrvaške meje je preučil Marko Zajc. Katastrska občina je nastala v konkretnih zgodovinskih okoliščinah z namenom učinkovitega pobiranja zemljiškega davka (kot najmanjša ozemeljska upravna enota). Ko so oblasti spreminjale in predstavljale upravne ali republiške meje (še zlasti v Istri in Prekmurju) so uporabljali že izmerjene meje katastrskih občin. Na ta način so obsegi katastrskih občin iz prve polovice 19. stoletja pomembno vplivali na natančen potek slovensko-hrvaške meje.

Politični in ideološki vidik. S procesi modernizacije nacionalizmi postanejo način zaznavanja, interpretiranja in reprezentiranja socialnega sveta. Nekatere upravno-politične meje pridobijo novo, nacionalizirano mejnost, druge nacionalistični pogled ignorira. Večino teoretskega dela na tem področju sta opravila Marko Zajc in Jernej Kosi. Nacionalne meje niso odvisne od geografije, niti ne obstajajo objektivno določljivi kulturni »markerji«, na osnovi katerih bi lahko določeno populacijo po nacionalnem ključu razmejili od druge. Nacionalne meje torej niso večne in niso tukaj že od zmeraj. Starejšim, že poprej obstoječim upravnim mejam so se nacionalne meje lahko prilagodile, ni pa to bilo niti najmanj nujno. Začrtati jih je bilo namreč mogoče povsem na novo, tako rekoč ex nihilo. Še več, mogoče jih je spremeniti tudi po tem, ko enkrat že obstajajo in ko kot take veljajo za nespremenljive. Marko Zajc je v zaključnih fazah projekta analiziral tudi slovenski nacionalistični diskurz glede slovensko-hrvaške meje v zadnjih dveh desetletjih. Ugotovil je 6 temeljnih lastnosti tega diskurza: (1) Napačna metodologija. Postavitev vprašanja »kje je prava meja« in iskanje odgovora v preteklosti, ki jim ustreza. (2) Anahronizmi. V preteklost vnašajo elemente sedanosti ali kasnejše preteklosti. (3) Nedoslednost. Po potrebi se pravni ali upravni argumenti mešajo z lingvističnimi in

ografskimi, na mestih, ki ne grejo v prid tezi, pa se ti argumenti ignorirajo. (4) Neupoštevanje časa. Preteklost služi zgolj sedanosti. Popolno nerazumevanje razmer v preteklosti. (5) Politični aktivizem. Vsaka strokovna ugotovitev, ki ne ustreza maksimalnim predstavam, je razglašena za nedomoljubno. (6) Prepričanje v »naravnost« narodnih identitet, ki so tukaj »od nekdanj«.

Ožja raven

Tri mejna območja:

Severna Istra. Primer izoblikovanja slovensko-hrvaške meje na območju, kjer meja pred tem ni obstajala. Primer, ko upravno-politična meja nastane na osnovi političnih in ideoloških konceptov (Damir Josipovič). Nevenka Troha je podrobno preučila vprašanje slovensko-hrvaške meje v kontekstu razmejevanja z Italijo (1918-1991). Še zlasti je analizirala Upravo v Coni B Julijske krajine in Upravo Svobodnega tržaškega ozemlja (STO). Veliko vrednost za historiografijo ima njena analiza narodnostne pripadnosti prebivalcev Istre na osnovi različnih popisov. Na osnovi podatkov različnih popisov prebivalstva lahko razberemo, da je narodnostno opredeljevanje velikokrat »nedorečeno« in prilagojena trenutnim interesom. Bojan Godeša je pripravil natančno raziskavo postavljanja meja med slovenskim in hrvaškim partizanskim gibanjem v severni Istri. Leta 1944 so se poslabšali odnosi med obema partizanskima gibanjema zaradi razmejitev delovanja. Spor so reševali tako na lokalni, kot na »visoki« ravni. Čeprav so dosegli načelno dogovor o meji, vprašanje upravno-politične razmejitev med odporiškim gibanjema ni bilo v celoti razrešeno. Kljub medsebojnemu dogovoru o razmejitvi operacijskih območij je prihajalo do obojestranskih pritožb zaradi domnevnega kršenja. Poleg tega slovenska partizanska oblast ni bila enotna v interpretaciji slovensko-hrvaške meje v Istri: na mejah zemljevida glavnega štaba NOV in POS je bila slovensko-hrvaška etnična meja zarisana po južni meji Piranske občine do Savudrijskega rta, Znanstveni inštitut pri predsedstvu SNOS (Fran Zwitter) pa je mejo postavil na reko Dragonjo. Natančno določanje meje med Slovenijo in Hrvaško po koncu 2. sv. vojne na tistih območjih Istre, ki niso spadala pod STO, pa je v svojem raziskovanju obravnaval Aleš Gabrič (npr. razmejitve Jelšane – Rupa).

Bela krajina/ Žumberak. Primer izoblikovanja slovensko-hrvaške meje na osnovi stare, vendar sporne politične meje. Marko Zajc je obravnaval mejno vprašanje v Beli krajini po letu 1881, ko se je razpustila Vojna krajina, kamor je spadal Žumberak, ki ga je Kranjska »zahtevala nazaj.« Mejni spor je dobil dimenzije spora med avstrijskim in ogrskim delom države. V letu 1883 je območje obiskala posebna dvostranska komisija, ki ni prišla do skupnih rezultatov. Kranjski komisarji so zahtevali celoten Žumberak in Marindol, hrvaški pa so zgolj pristajali na glajenje meje. V državi Kraljevini SHS so se nejasnosti na meji prenašale dalje: leta 1929 sta bila Slovenska okraja Črnomelj in Metlika priključena Savski, Čabar pa Dravski banovini (Zdenko Čepič). Razmejitev je veljala do 31. avgusta 1931, ko sta okraja zopet pripadla »slovenski« Dravski banovini. Kljub temu je žumberška občina Radatovići ostala pod Dravsko banovino. Po 2. sv. vojni je v Sloveniji ostala samo žumberška vas Drage, Radatovići so pripadli Hrvaški. Več nejasnosti je bilo z mejo pri Marindolu, ki bil prav tako del Vojne krajine do 1881 (vasi Marindol, Miliči, Paunoviči). To območje je pripadlo »slovenski« strani prvič leta 1941, ko sta Italija in NDH določili mejo na tem območju (Bojan Godeša). Marindolske vasi so v letih po vojni večkrat zamenjale pripadnost dokler niso bile leta 1952 dokončno priključene Sloveniji (Aleš Gabrič).

Štajerska in Medžimurje/Prekmurje. Primer, ko je na določenem območju pomembna politična meja ukinjena, v neposredni bližini pa se vzpostavi nova meja, ki dobi značaj državne meje. Na področju Prekmurja je mogoče na osnovi razpoložljivih virov rekonstruirati, kako je iz nič nastala nova nacionalna meja na področju, kjer dotlej niso imeli izkušenj s tovrstnim teritorialno-upravnim razmejevanjem (Jernej Kosi). Filip Čuček se je ukvarjal z reambulacijami meje na Dravi in Sotli. Reki sta zaradi spreminjanja struge pogosto menjavali svoj tok in vplivali še na potek deželne meje. Zdenko Čepič je opravil zanimivo raziskavo dogajanj po drugi svetovni vojni na območju Razkrižja in Štrigove. V letih 1945/46 je bilo to območje najbolj sporno na celotni meji s Hrvaško. Spor je spremljalo veliko hude krvi (prepiri, obtožbe, protestna zborovanja), tako da sta se v junija 1946 v reševanje mejne problematike vključila

notranja ministra Slovenije in Hrvaške. Rešitev (pripojitev Štrigove Hrvaški in Razkrižja Sloveniji) ni nikogar zadovoljila. Zdenko Čepič je izpostavil predvsem lokalne razmere, ki so vplivale na medrepubliške odnose. Spor je zanimiv tudi z vidika nacionalne pripadnosti: V majhnem delu Medžimurja sta si sredi 20. stoletja konkurirali hrvaška in slovenska narodna pripadnost, kar kaže na konstruirano naravo nacionalizmov (Marko Zajc). Aleksander Lorenčič je izvedel raziskavo gospodarskega obmejnega sodelovanja s Hrvaško v SV Sloveniji pred letom 1991 in po njem. V času druge Jugoslavije so obmejne občine zgledno sodelovale, za kar se je zavzemala tudi politika. Obmejne občine na Štajerskem in v Pomurju so izstopale predvsem glede na površine kmetijskih zemljišč (preko 60 odstotkov). Lorenčič je prikazal, da nekdanja republiška meja na tem območju ni ovirala gospodarskega, turističnega, pa tudi upravnega sodelovanja slovenskih in hrvaških občin. Osamosvojitev ni prekinila sodelovanja.

Prispevek k metodologiji »mejnih študij«: Predlog koncepta administrativne dediščine (glej točko: Pomen za razvoj znanosti).

Zaključek projekta: znanstvena monografija (prijava na Javni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij v letu 2015)

POMEMBNO: Nekaterih ugotovitev nismo predstavili v poročilu zaradi velikega pomena za obrambo slovenskih interesov pred Arbitražnim sodiščem za rešitev mejnega vprašanja med Slovenijo in Hrvaško.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

Po našem mnenju je stopnja realizacije programa dela na raziskovalnem projektu visoka. Obrazložitev: v načrtu raziskovalnega dela smo izoblikovali fleksibilni plan, ki je upošteval metodologijo historiografskega raziskovanja: Zgodovinarji na začetku raziskave ne moremo vedeti, kam nas bo raziskovanje privedlo, zato bi bila izdelava natančnega načrta raziskovanja z natančnim seznamom virov metodološka napaka. Čeprav smo načrt dela prilagajali zaradi dostopnosti virov in sprememb v raziskovalni skupini (smrt člana), pa smo ohranili temeljne naloge in jih tudi raziskali. Delo smo zasnovali na dveh nivojih (širšem in ožjem), vsi raziskovalci na projektu so raziskovali na obeh ravneh. Načrtovali smo raziskovanje treh časovnih obdobj (1800-1918, 1800-1918, 1941-1991), kar smo tudi uresničili (glej rezultate). Še več, raziskovali smo tudi obdobja pred letom 1800 in po letu 1991. Dosegli smo tudi dobro pokritost treh mejnih območij, ki smo si jih zastavili v načrtu. Ta območja smo raziskovali po različnih obdobjih in jih povezali s splošno problematiko administrativnih meja (začrtovanje meja, premiki meja, pravni in upravni vidik, politični in ideološki vidik). Najmanj ujemanja je na ravni zastavljenih podtem, ki jih nismo raziskali tako podrobno, kot je zapisano v načrtu. To neujemanje je ni bilo slučajno: vodja projekta je bil pred metodološko dilemo: ali podrobneje raziskati nekaj izvirnih in/ali izjemno pomembnih podtem ali površinsko obdelati vse podteme omenjene v načrtu. Odločili smo se za prvo možnost, kar se je po mnenju vodje projekta ob zaključku izkazalo za pravilno izbiro.

Realizacija zastavljenih raziskovalnih ciljev. Rezultati našega projekta so izvorni znanstveni dosežki. Izdelali smo historično sintezo o zgodovini slovensko-hrvaške meje za obdobje 1800-1991 z vidika administrativnih meja, kar še ni bilo narejeno v okviru akademskega zgodovinopisja. Zastavili smo si prepletanje makro in mikro nivojev, kar smo tudi dosegli (glej rezultate), zato ima naša študija pomen tudi za razvoj zgodovinske metodologije v slovenskem raziskovalnem prostoru. Načrtovali smo objavo znanstvene monografije. Ob zaključku projekta je ta monografija v fazi urejanja in dopolnjevanja. Poskušali bomo dobiti sredstva za objavo monografije preko Javnega razpisa za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij v letu 2015. Primer slovensko-hrvaške meje smo večkrat predstavili na mednarodnih konferencah in v tujih in domačih znanstvenih revijah. V prijavi smo predvidevali oblikovanje aplikativne sinteze o meji za potrebe MZZ. Ta cilj smo dosegli posredno: večina članov projektne skupine je sodelovala z MZZ v pogajalskem procesu glede Arbitražnega sporazuma. Sodelovali smo pri pisanju elaborata Republike Slovenije za zagovor pred Arbitražnim sodiščem v Haagu. Prav tako smo rezultate svojega dela sproti predstavljali v množičnih medijih.

5.Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁴

V letu 2013 se je spremenila sestava projektne skupine. Zaradi smrti prof. dr. Janeza Cvirna smo morali poiskati člana projektne skupine, ki nadaljuje Cvirnovo delo. Prof. dr. Janeza Cvirna je na projektu nadomestil dr. Jernej Kosi.

6.Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁵

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	3059060	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Sotla, majhna voda: Reka Sotla kot naravna, politična in ideološka meja v 19. in začetku 20. stoletja
		ANG	Sotla, the Tiny Water: River Sotla as a Natural, Political and Ideological Border in the 19th and the Beginning of the 20th Century
	Opis	SLO	Avtor prispevka analizira diskurz o reki Sotli v slovenskih časopisih v 19. in v začetku 20. stoletja. Sotla je bila mejna reka med Štajersko in Hrvaško in hkrati mejna reka med avstrijskimi deželami in deželami ogrske krone. Istočasno je veljala za mejo med Slovenci in Hrvati. V prvem delu prispevka se avtor posveti problematiki naravne meje v zgodovini in geografiji. V drugem delu na osnovi časopisnih virov razvije tezo o Sotli kot »naravni meji« med Slovenci in Hrvati. V slovenskem vrednostnem sistemu tistega časa je Sotla meja, ki povezuje in ločuje, oziroma, meja, ki bolj povezuje kot ločuje. Slovanstvo in jugoslovanstvo sta bila integralni del slovenske nacionalne ideologije, zato so slovenski nacionalisti zagovarjali zavezništvo s Hrvati in prehodnost meje na Sotli. Povezovalno vlogo Sotle so poudarjali tudi v zgodovinskem in etnografskem diskurzu. Čeprav na to niso gledali z naklonjenostjo, so morali slovenski in hrvaški patrioti računati s tem, da je bila na Sotli močna državopolitična meja znotraj habsburške monarhije.
		ANG	The author analyzes discourse about the river Sotla in Slovenian newspapers from the 19th and the beginning of the 20th century. The Sotla river marked both the border between Styria and Croatia and that between the Austrian and Hungarian provinces. At the same time, it was the border between Slovenians and Croats. The first part of the article is dedicated to the problem of natural borders in history and geography. In the second part, newspaper articles are used to develop a thesis about the Sotla as a "natural border" between Slovenians and Croats. In the then valid Slovenian value system, the Sotla was a river that connected and divided; however, it was a border that connected more than it divided. Slovenian and Yugoslav sentiments were an integral component of Slovenian national ideology; this is why Slovenian nationalists favored an alliance with Croats and an open border on the Sotla. They also emphasized the connective role of the Sotla in historical and ethnographic discourse. Despite a certain antipathy to the idea, Slovenian and Croatian patriots had to take into consideration the fact that the Sotla represented a strong statepolitical border within the Habsburg Monarchy.
Objavljeno v	Zgodovinsko društvo; Zgodovina za vse; 2012; Leto 19, št. 1/2; str. 101-113; Avtorji / Authors: Zajc Marko		
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	0	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Filip Čuček, Kako se je v 19. stol. regulirala meja med Štajersko in Hrvaško (oziroma Avstrijo in Ogrsko)
		ANG	Filip Čuček: How the Border between Styria and Croatia (or Austria and

		Hungary) Was Regulated in the 19th Century	
Opis	SLO	<p>Avtor je na podlagi arhivskega gradiva analiziral reguliranje meje med Štajersko in Hrvaško v 19. stol. Članek je nameraval objaviti v reviji Prisp evki za novejšo zgodovino, l. 2013, št. 1, vendar je članek umaknil zaradi interesov Republike Slovenije. Projektna enota za pripravo zagovora pred arbitražnim sodiščem na MZZ je avtorja prosila, naj počaka z objavo članka zaradi velikega pomena za obrambo slovenskih interesov pred arbitražnim sodiščem za rešitev mejnega vprašanja med Slovenijo in Hrvaško. Avtor bo objavil članek po koncu arbitražnega procesa. Zaradi omenjenih razlogov pomemben znanstveni rezultat člana projektne skupine še ni zapisan v sistemih COBISS in SICRIS. Do članka ima dostop Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Napisani elaborat ni dostopen javnosti.</p>	
	ANG	<p>On the basis of archive materials the author analysed the regulation of the border between Styria and Croatia in the 19th century. He intended to publish the article in the Prisp evki za novejšo zgodovino publication, year 2013, No. 1, but he retracted it due to the interests of the Republic of Slovenia. The Project Unit for the Preparation of Arguments in Front of the Arbitration Court at the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia asked the author whether he could suspend the publication of his article due to its significant relevance to the defence of the Slovenian interests in front of the Arbitration Court addressing the issue of the border between Slovenia and Croatia. Filip Čuček will publish his article after the completion of the arbitration proceedings. Due to the aforementioned reasons an important scientific achievement of the project group member has not yet been entered into the COBISS and SICRIS systems. The work is described in the documents of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia. The written Elaboration is not publicly available.</p>	
Objavljeno v	Elaborat, MZZ Republike Slovenije		
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
3.	COBISS ID	12209229	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Hrvaško-slovenska meja: ozadje urejanja in spreminjanja meja v Istri z ozirom na sodobne mejne probleme	
	ANG	Slovenian-Croatian boundary: backgrounds of boundary-making and boundary-breaking in Istria regarding the contemporary boundary dispute	
Opis	SLO	<p>Urejanje meja v Istri je staro podjetje, pravzaprav se do danes še ni zaključilo. V zadnjih nekaj sto letih so meje na istrskem polotoku doživele pomembne spremembe (še zlasti po propadu Beneške republike 1787). Vendar je Istra daleč poznana predvsem po sporu za tržaško ozemlje kot ena izmed najbolj problematičnih mejnih območij v Evropi v povojnem obdobju. Po mnenju avtorja, je ta problem eden izmed štirih glavnih sodobnih mejnih problemov med Slovenijo in Hrvaško.</p>	
	ANG	<p>Boundary-making in Istria is an old undertaking. It has actually never ceased, not even today. Istrian peninsula has thus undergone substantial boundary shifts during the last couple of centuries (especially after the Venetian demise in 1797). But Istria carries its worldwide fame also due to one of probably the harshest disputes on the post-war European grounds – the Trieste territory dispute. In author's perspective, this dispute is one of the four main corner-stones of the current Slovenian-Croatian boundary dispute.</p>	
Objavljeno v	Hrvatsko geografsko društvo - ogranak Zadar; Odsjek za geografiju Filozofskog fakulteta; Geoadria; 2012; Vol. 17, no. 1; str. 25-43; Avtorji / Authors: Josipovič Damir		

	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
4.	COBISS ID	2924148	Vir: COBISS.SI	
	Naslov	SLO	Slovenske meje v 20. stoletju	
		ANG	Slovenian Borders in the 20th Century	
	Opis	SLO	Avtorica članka obravnava meje, ki so v 20. stoletju omejevale s Slovenci poseljen prostor. Te so se pomembno spreminjale v času prelomnih dogajanj, kot je bila 1. Svetovna vojna in mirovna pogajanja po njej, 2. Svetovna vojna in mirovna pogajanja, razpad Jugoslavije in ustanovitev samostojne države.	
		ANG	The Author of the article analyses borders within the area populated by Slovenians in the 20th century. The Borders changed significantly in the periods of wars and state consolidations (1. world war and peace negotiations, 2. world war and peace negotiations, dissolution of Yugoslavia, establishment of the independent state).	
	Objavljeno v	Znanstvena založba Filozofske fakultete; Osamosvojitve 1991; 2011; Str. 175-196; Avtorji / Authors: Troha Nevenka		
Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji			
5.	COBISS ID	3156340	Vir: COBISS.SI	
	Naslov	SLO	Tradicija Josipa Jurčiča na Muljavi: o mejah lokalizma in nacionalizma	
		ANG	Josip Jurčič's tradition in Muljava : the boundaries of localism and nationalism	
	Opis	SLO	Avtor na primeru amaterskega gledališča v slovenski vasi prikazuje, da ima privrženost lokalni skupnosti veliko vlogo pri oblikovanju vsakdanjega nacionalizma. V vasi Muljava se je rodil pisatelj Josip Jurčič (1844-1881). Leta 1911 so nacionalistični študenti v vasi prvič organizirali odsko uprizoritev Jurčičevega romana. Predstave, v katerih igrajo »navadni ljudje« v lokalnem narečju, so postale tradicionalna vaška dejavnost. Da bi ostala zavest o osebnosti živa, mora biti lokalna skupnost aktivna in kreativna pri kultiviranju spomina. Identifikacija s pomenom »n ašega« človeka v nacionalni mitologiji, poveča pomen vasi v ideološkem nacionalnem prostoru. Organizacija ritualov je pomembna prostovoljna dejavnost, ki povezuje vaško skupnost. Opravljanje vaških ritualov je istočasno opravljanje nacionalnih ritualov. Privrženost lokalni skupnosti preraste samo sebe. Po eni strani je konkretna in jo člani potrjujejo s skupnimi aktivnostmi, po drugi strani pa je postavljena v širši, nacionalni kontekst. Čeprav lokalpatriotski nacionalizem, ki so ga spodbudile elite, za reprodukcijo več ne potrebuje elit, obstajajo žive vezi z elitnim nacionalizmom. Spremembe državnega in ideološkega konteksta (AvstroOgrska, prva Jugoslavija, socialistična Jugoslavija, Slovenija) sooblikujejo vaške rituale. Različne narodotvorne skupine poskušajo lokalpatriotski nacionalizem približati svoji verziji nacionalne ideologije. Med vsakdanjim nacionalizmom in nacionalizmom elit je konstanten nesporazum. Uspešen nacionalizem je nesporazum, ki »deluje«. Avtorjeva teza temelji na raziskavi arhivskih, časopisnih in ustnih virov	
			With the example of an amateur theatre in a Slovenian village the author demonstrates that the adherence to the local community has a significant role in the establishment of everyday nationhood. The writer and patriot Josip Jurčič (1844-1881) was born in the village of Muljava. In 1911 patriotic students organised the theatre staging of Jurčič's novel for the first time. The performances, featuring "ordinary people" speaking the local dialect, became a traditional village activity. The villagers are active and creative in cultivating a memory. The	

	ANG	identification with the significance of "our" man in the national mythology increases the importance of the village. The organisation of rituals is an important volunteer activity, which brings the village community together. The organisation of village rituals simultaneously represents the organisation of national rituals. The adherence to the local community outgrows itself. On one hand it is concrete and the members confirm it with joint activities, while on the other hand it is placed in a wider national context. The changes in the state related and ideological context (Austro Hungary, the First Yugoslavia, the socialist Yugoslavia, Slovenia) contribute to the shaping of the village rituals. Various nation building groups attempt to approximate the local patriotic nationhood to their own versions of the national ideologies. A constant misunderstanding exists between the local patriotic nationhood and the nationhood of the elites. A successful nationalism is a misunderstanding that "works". The author's thesis is based on the exploration of archive, newspaper and oral sources.
Objavljeno v	Inštitut za zgodovino delavskega gibanja; Prispevki za novejšo zgodovino; 2013; Letn. 53, št. 2; str. 23-36; Avtorji / Authors: Zajc Marko	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁶

Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	3258740 Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Slovensko-hrvaška meja, zgodovina in razumevanje [predavanje na mednarodnem znanstvenem simpoziju Misliti balkanske meje : nasilje, konflikti, sodelovanje (1914-2014), ki so jo organizirali Univerza v Kopru, ZRS Koper in Umetnostni in kulturni center ŠKRK v Kopru in Trstu med 26. in 28. junijem 2014]
	ANG	Slovene-Croatian border, history and understanding [the lecture at the Conference THINKING BALKAN BORDERLANDS 1914–2014: VIOLENCE, CONFLICTS, COOPERATION, University of Primorska, Science and Research Centre, Arts and Culture Centre Škerk, Koper/Trst 26 – 28 June 2014]
Opis	SLO	Avtor se osredotoča na obdobje pred prvo svetovno vojno zaradi očitnih razlogov - slovenski in hrvaški nacionalizem sta se izoblikovala v tem času, prav tako so se v tem obdobju izoblikovale administrativne meje v habsburški monarhiji. V drugem delu predavanja avtor poskuša opisati podobo meje v slovenski javnosti in pomen meje za slovenski nacionalizem v zadnjih dveh desetletjih. Kontekst Evropsku unije ni samo pomagal rešiti spor, ampak ga je tudi zapletal.
	ANG	The author concentrates on the period before the first Yugoslav state. The reason for that is obvious: The Slovenian and Croatian nationalisms were formed in this period, and the administrative borders on the ground were demarcated by the Habsburg administration in the 18th and 19th century. In the second part of the paper, the author tries to grasp the image of the border in Slovenian public sphere and the importance of the border in the last two decades for the Slovenian nationalism. The context of the EU was did not just help to solve the problem, it also complicated it.
Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
Objavljeno v	2014; Avtorji / Authors: Zajc Marko	
Tipologija	3.16 Vabljen predavanje na konferenci brez natisa	
2.	COBISS ID	3258484 Vir: COBISS.SI

Naslov	SLO	Sodobni mejni spori v Jugovzhodni Evropi med zgodovino in širjenjem Evropske unije [predavanje na mednarodnem srečanju: Tenth Bulgarian-Greek Conference z naslovom: Greece, Bulgaria and European Challenges in the Balkans , ki ga je v Sofiji pripravil Institut for Balkan Studies & centre for Thracology od 19. do 20. junija 2014]
	ANG	Contemporary border disputes in South-Eastern Europe between history and EU-enlargement [the lecture at the Conference Greece, Bulgaria and European Challenges in the Balkans, Institut for Balkan Studies & centre for Thracology, 19 – 20 June 2014]
Opis	SLO	Ena izmed največjih napak, ki jih lahko naredijo zgodovinarji, ni podajanje napačnih odgovorov, veliko bolj problematično je postavljanje napačnih vprašanj. Preprosto zato, ker ponujajo napačne predpostavke. Na primer: vprašanje "kje je zgodovinsko prava slovensko-hrvaška meja" nedvomno spada v to skupino vprašanj. Ne moremo "dokazati" ali "najti" pravo slovensko-hrvaško mejo, čeprav je lahko bolj razumemo, če raziskujemo naravo preteklih meja. če hočemo razumeti kompleksnost delanja in presejanja meja, potem moramo narediti korak stran od aktualnih razmer.
	ANG	One of the biggest mistakes that historians make is not giving wrong answers, far more problematic is posing the wrong questions – questions which can never be answered, because they imply wrong premises. For example, the question "where is the historically true Slovenian-Croatian border" undoubtedly belongs to this category. We cannot "prove" or "find" the true border between Slovenian and Croatia, but we could better understand the border if we research the nature of past borders. If we want to understand the complexity of border "making and breaking", we need to take a step away from current affairs.
Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
Objavljeno v	2014; Avtorji / Authors: Zajc Marko	
Tipologija	3.16 Vabljen predavanje na konferenci brez natisa	
3.	COBISS ID	Vir: vpis v poročilo
Naslov	SLO	Podskupina za zgodovino pri Svetovalni skupini za arbitražni sporazum o rešitvi mejnega vprašanja med RS in RH
	ANG	Subgroup for History of the Advisory Group on the Arbitration Agreement on the Resolution of the Border Issue between the Republic of Slovenia and Republic of Croatia
Opis	SLO	Marko Zajc, Nevenka Troha, Zdenko Čepič, Bojan Godeša, Damir Josipovič, in Aleš Gabrič so bili v letih 2010-2013 člani Podskupine za zgodovino pri Svetovalni skupini za arbitražni sporazum o rešitvi mejnega vprašanja med RS in RH, ki jo je 2010 ustanovil Minister za zunanje zadeve RS. Po razpustitvi skupine redno sodelujejo s Projektno enoto za pripravo zagovora pred arbitražnim sodiščem na MZZ. Delovanje podkomisije je dokumentirano v dokumentih Ministrstva za zunanje zadeve RS. Napisani elaborati niso dostopni javnosti.
	ANG	Marko Zajc, Nevenka Troha, Zdenko Čepič, Bojan Godeša, Damir Josipovič and Aleš Gabrič were 2010-2013 members of the Subgroup for History of the Advisory Group on the Arbitration Agreement on the Resolution of the Border Issue between the Republic of Slovenia and Republic of Croatia, established in 2010 by the Minister of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia. After the Subgroup was dissolved, they continued to cooperate with the The Project Unit for the Preparation of Arguments in Front of the Arbitration Court at the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia. The work of this subcommission is described in the documents of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Slovenia. The written

		elaborations are not publicly available.	
	Šifra	F.34	Svetovalna dejavnost
	Objavljeno v	Dokumenti MZZ	
	Tipologija	3.25 Druga izvedena dela	
4.	COBISS ID	12317005	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Kdo so ljudje, ki se upirajo obema narodoma na nikogaršnjem ozemlju: trije primeri na slovensko-hrvaški meji v primerjalni perspektivi
		ANG	Who are the people resisting two nations in nomansland = three cases from the Slovenian-Croatian border in a comparative perspective
	Opis	SLO	Avtor analizira tri primere iz slovensko-hrvaške meje v primerjalni perspektivi: prvi primer je odsek meje pri Dragonji in Piranu, znan po aktivizmu Joška Jorasa; drugi primer predstavlja severno vzhodni odsek meje okoli reke Mure; tretji primer predstavlja nekaj kilometrov zapletene mejne črte, ki teče skozi posesti in hiše (Gorjanci/Žumberak).
		ANG	The author analyzes three different cases from the SlovenianCroatian border in a comparative perspective: one at the far southwestern border sector near Dragonja River and the Piran bay renowned by Joško Joras's struggle; another from the far northeastern section around Mura River; and the third lying centrally in the 'gerrymandered' border knot of several kilometers of borderline entangling the local houses and premises below the Gorjanci/ Žumberak mountains.
	Šifra	B.03	Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	EastBordnet; Relocating borders; 2013; Str. 39-40; Avtorji / Authors: Josipovič Damir	
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
5.	COBISS ID	3119988	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Slovensko-hrvaška meja. [predavanje na Berliner Forschungskolloquium Südosteuropa na Humboldt-Universität, v Berlinu 7. junija 2013]
		ANG	Slovenian Croatian border. [the lecture at Berliner Forschungskolloquium Südosteuropa, HumboldtUniversität, Berlin 7th June 2013
	Opis	SLO	Značilnosti nacionalistične reprezentacije zgodovine meje: a) anahronizmi. V preteklost vnašajo elemente sedanosti ali kasnejše preteklosti, ki v obravnavanem obdobju niso obstajali; b) napačna metodologija. Namesto, da bi raziskovali pojav meje v preteklosti, si najprej postavijo vprašanje (npr. kje je prava meja) in potem v preteklosti iščejo odgovor, vendar samo takega, ki jim ustreza; c) nedoslednost, mešanje različnih ravni. Po potrebi se pravni ali upravni argumenti mešajo z lingvističnimi in etnografskimi, na mestih, ki ne grejo v prid tezi, pa se ti argumenti ignorirajo; d) fokus na »premike meje« na posameznih odsekih, ki ignorira širši kontekst; e) prepričanje v »naravnost« narodnih identitet predpostavka, da so razlike med Hrvati in Slovenci zelo stare, »naravne« in da je med njimi mogoče potegniti ostro linijo.
		ANG	The characteristics of the nationalist representation of the border history: a) Anachronisms. Putting elements of the present or later past "into" the certain period. b) False methodology. Instead of researching the phenomenon of the border in the past, the question is raised(where is the true border), then the answer is given that fits. c) Inconsistency; mixing the various levels. Legal and administrative elements are mixed with linguist and ethnographical arguments. If the arguments don't fit,

		they are simply ignored. d) The focus on the "movements" of the individual parts of the border, which is related to the disregard for the wider historical context and qualitative changes. e) The Belief in the "naturalness" of the national identities presupposing that the differences between Croats and Slovenians are very old, "natural" and could be clearly divided.
Šifra	B.04	Vabljeno predavanje
Objavljeno v	2013; Avtorji / Authors: Zajc Marko	
Tipologija	3.14	Predavanje na tuji univerzi

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine²

<p>Avtor Troha, Nevenka Naslov Ethnopolitische "Flurbereinigungen" im italienisch-slowenisch-kroatischen Grenzraum = Etnopolitične "arondacije" v italijansko-slovensko-hrvaškem obmejnem prostoru / Nevenka Troha ; [aus dem Slowenischen von Avguštin Malle] Vrsta/vsebina type of material prispevek na konferenci Jezik nemški, slovenski Leto 2012 Ostali avtorji Malle, Avguštin Fizični opis Str. 59-77, 208-222 Opombe Slov. besedilo in nem. prevod Bibliografske opombe Predmetne oznake Svobodno tržaško ozemlje UDK 94(497.4)"1945":323.15 COBISS.SI-ID 515203468 Glej publikacijo TI=Zweiter Weltkrieg und ethnische Homogenisierungsversuche im Alpen-Adria-Raum : internationale Tagung, Klagenfurt, [28.-29. 11. 2012] = Druga svetovna vojna in poizkusi etnične homogenizacije v alpsko-jadranskem prostoru : mednarodni posvet, Celovec, 28.-29. 11. 2012.- Str. 59-77, 208-222</p> <p>Avtor Josipovič, Damir Naslov Proces stvaranja etniciteta i identiteta duž slovensko-hrvatske granice = The process of ethnicity and "identity formation" along the Slovenian-Croatian border / Damir Josipovič Vrsta/vsebina type of material prispevek na konferenci Jezik slovenski, angleški Leto 2012 Fizični opis Str. 42 ; 43 Opombe Vzpor. besedilo v slov. in prevod v angl. Predmetne oznake slovensko-hrvaška meja - narodnostna struktura - narodnostna identiteta - meje COBISS.SI-ID 12298061 Glej publikacijo TI=Kultura, identitet, politika : znanstveni skup u čast Dunji Rihtman-Auguštin = Culture, identity, politics : a scholarly conference in honour of Dunja Rihtman-Auguštin : Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 25.-27.10.2012.- Str. 42 ; 43</p>
--

9. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁸

9.1. Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Fantomske meje so nekdanje politične meje, ki še vedno strukturirajo sodobni svet. V mnogih primerih historični prostori vztrajajo oz. se »vračajo« v obliki socialnih praks, infrastrukturnih mrež itd. Koncept razvija mednarodna raziskovalna mreža Fantomske meje v Vzhodni Srednji Evropi (www.phantomgrenzen.eu), v kateri sodeluje tudi vodja projekta. Koncept fantomskih mej je zasnovan kot odprt model. V poštev pridejo tako učinki dolgega trajanja in socialne

strukture, kot tudi načini uporabe nekdanjih meja v politične namene.

V okviru tekočega projekta Zgodovina administrativnih meja in mejnosti smo razvili koncept administrativne dediščine, s katerim smo administrativne meje povezali s konceptom fantomske meje. Meja ni samo virtualna črta na zemljevidu in/ali markacije v krajini, meje so »virtualni prostori«, ki imajo horizontalno dimenzijo (socialni vpliv meje), kot tudi vertikalno dimenzijo (administrativno dediščino: zgodovinske plasti). Vsaka politična meja je že sama na sebi spomin (reminiscenca) na preteklost, vsaka redefinicija ali premik meje je ukvarjanje s preteklostjo. Administrativna dediščina vsebuje tudi takšne zgodovinske plasti meje, ki se v določenem socio-političnem kontekstu aktivirajo in delujejo fantomsko.

Raziskovanje fantomskih meja bi moralo upoštevati tudi "prave" politične meje. Koncept fantomskih meja bi lahko izkoristili za boljše razumevanje političnih meja. "Prave" politične meje lahko "preživijo" obstoj držav (Primeri v bivši Jugoslaviji). Prave meje in fantomske meje sp lahko eno in isto: lahko imajo "telo meje" (nadzorovana meja, mejni prehodi), pa so kljub temu obremenjene s historičnimi fantomi.

ANG

Phantom borders are the former political borders that still structure the modern world. In many cases the historical spaces persist or "keep returning" in the form of social practices, infrastructural networks, etc. The concept is being developed by the research network Phantom Borders in Eastern Central Europe (www.phantomgrenzen.eu), which the project leader also participates in. The concept of phantom borders is designed as an open model. We took into account the effects of long duration and social structures, as well as the ways in which the former borders have been used for political purposes.

In the context of the project History of Administrative Borders and Boundaries we have developed a concept of the administrative legacy, associating the administrative borders with the concept of the phantom border. Borders are not just virtual lines on the map and/or markers in the field – they are "virtual spaces" with a horizontal dimension (the social influence) as well as a vertical dimension (administrative legacy: historical layers). Every political border is a memory (reminiscence) of the past in itself, and every redefinition or change of the border involves the past. The administrative legacy also includes a type of historical layers of the border that activate in a certain socio political context and function in a phantom manner.

Phantom border research should have in focus also the "real" political borders. Phantom borders concept could be used for better understanding of the political borders. The "real" political borders could "overlive" the existence of states (examples in ex-YU space). Furthermore, "real" border and phantom border could be one and the same thing: they could have "the body" (controlled border, border posts...) and be obsessed with the historical phantom.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Neposredni pomen: sodelovanje članov projektne skupine v Podskupini za zgodovino pri Svetovalni skupini za arbitražni sporazum o rešitvi mejnega vprašanja med RS in RH.

Glede arbitražnega postopka: Republika Slovenija ima koristi od dobrega poznavanja preteklosti. Po drugi strani, nacionalistična megalomanija škodi slovenskim interesom. Ko nekateri nacionalistični zgodovinarji trdijo, da nekatera območja pripadajo Sloveniji na osnovi izbranih virov izven konteksta, niso verodostojni izven Slovenije. Prav tako ničesar ne dokažejo. Zagovorniki slovenskih interesov imajo boljše možnosti pred Arbitražnim sodiščem v Haagu, če bodo zagovarjali rezultate resnega znanstvenega zgodovinopisja. Čeprav dokazi akademskega zgodovinopisja niso tako spektakularni, so prav gotovo bolj koristni za Republiko Slovenijo kot nacionalistične fantazije.

Posredni pomen: V zadnjem desetletju je v slovenski javnosti močno prisoten diskurz o »grabežljivi« Hrvatski. Hrvaška naj bi sistematično »kradla« slovensko ozemlje. Pogosta je tudi uporaba »parazgodovine« za argumentacijo ambicioznih tez o slovenskih mejah: stari upravni

zemljevidi se interpretirajo kot dokaz za »slovenskost« določenega ozemlja. Člani projektne skupine smo v medijih zagovarjali kompleksen in toleranten pogled na zgodovino meje.

ANG

Direct impact: Researchers were members of the Subgroup for History of the Advisory Group on the Arbitration Agreement on the Resolution of the Border Issue between the Republic of Slovenia and Republic of Croatia.

When it comes to arbitration procedures, the Republic of Slovenia benefits from profound knowledge of the past; at the same time, nationalist megalomania hurts Slovenian interests. When nationalist historians argue that certain areas belong to Slovenia because selected sources (usually taken out of the historical context) prove it to be so, they are not credible to "the outside world". And they do not prove anything. On the other hand, if Slovenian representatives use the results of serious comparative academic historiography, they have better chances to convince the Permanent Court of Arbitration in Hague. Although evidence provided by academic historiography is not very spectacular, it could prove more "useful" than nationalist phantasies.

Indirect impact: In the last decade the discourse about a "greedy" Croatia has been prominent in the Slovenian public. Supposedly Croatia systematically "stole" land from Slovenia. The use of "parahistory" is frequent in order to support ambitious theories about Slovenian borders: old administrative maps are being interpreted as a proof of the "Slovenian ownership" of certain territories. The project group members have argued in the media for a complex and tolerant outlook on the history of the border.

10. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	

G.03.04.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj						
G.04.01.	Dvig kvalitete življenja		☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja		☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave		☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti		☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe		☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete		☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj		☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture						
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura		☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva		☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:		☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

12.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹¹

	Sofinancer			
1.	Naziv			
	Naslov			
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR	
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%	
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra		
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
	Komentar			
	Ocena			

13. Izjemni dosežek v letu 2014¹²

13.1. Izjemni znanstveni dosežek

Vodja projekta dr. Marko Zajc je na Javnem razpisu za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2014 pridobil projekt Fenomen mejna reka. Glede na dejstvo, da je bilo vloženih več kot 1200 prijav in da so v drugo fazo prišli zgolj štirje zgodovinski projekti, šteje uspešno prijavo za pomemben uspeh naše projektne skupine. Prijava na ta razpis je rezultat večletnega kolektivnega dela na našem projektu. Prepričani smo, da bi se morali uspešne prijave na razpise ARRS (in tuje razpise) obravnavati kot izjemne znanstvene dosežke. Na ta način bi lahko bolje izkoristili sredstva, ki jih država vlaga v ocenjevalni postopek na ARRS.

13.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Po razpustitvi Podskupine za zgodovino pri Svetovalni skupini za arbitražni sporazum je dr. Aleš Gabrič prevzel vlogo povezovalca in koordinatorja med Projektno enoto za pripravo zagovora pred arbitražnim sodiščem na Ministrstvu za zunanje zadeve (glede meje med RS in RH) in zgodovinarji, ki nudijo strokovno pomoč. Večina zgodovinarjev, ki pomaga MZZ, je članov naše projektne skupine (dr. Bojan Godeša, dr. Nevenka Troha, dr. Zdenko Čepič, dr. Filip Čuček, dr. Marko Zajc, dr. Damir Josipovič). Dr. Aleš Gabrič je imel tudi v letu 2014 več sestankov z uslužbenci na MZZ in tudi z mednarodno skupino odvetnikov, ki pomagajo pri zagovoru pred arbitražnim sodiščem.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Inštitut za novejšo zgodovino

Marko Zajc

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana

13.3.2015

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2015/197

¹ Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov

vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ni voden v sistemu COBISS). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Rubrike izpolnite / prepišite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹² Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2014 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2015 v1.00a

D9-31-55-AB-8C-A4-12-67-FE-E4-82-40-49-07-96-23-04-95-E2-47